

Werkvorm: World Café

Achtergrond

Goede gesprekken hebben soms net wat meer houvast nodig. De werkvormen voor goede gesprekken bieden praktische handvatten die je kunt gebruiken tijdens sessies waarin je met collega's scenario's verkent, ambities bepaalt of acties formuleert.

De werkvormen helpen om het gesprek open en actief te maken. Ze zorgen ervoor dat iedereen kan mee doen, dat ideeën zichtbaar worden en dat verschillen in perspectief bespreekbaar zijn. Sommige werkvormen zijn geschikt om de bijeenkomst te starten of af te sluiten, andere brengen focus en structuur in het denken en doen tijdens de sessie zelf.

Je hebt geen ervaring als gespreksleider nodig: Elke werkvorm is eenvoudig toe te passen en wordt stap voor stap uitgelegd.

Inleiding

Het World Café is een laagdrempelige en krachtige werkvorm om met grotere groepen in gesprek te gaan over complexe of strategische vraagstukken. Deelnemers gaan in kleine groepjes aan tafels in gesprek over één of meerdere centrale vragen. Na elke ronde wisselen ze van tafel, waardoor ideeën en perspectieven zich verspreiden en het collectieve inzicht groeit.

De informele cafésfeer stimuleert openheid, gelijkwaardigheid en nieuwsgierigheid. Dit zorgt ervoor dat deelnemers actief bijdragen aan het gezamenlijke leerproces, zich vrij voelen om hun perspectieven te delen en verrassende verbindingen kunnen ontstaan.

Doel van de werkvorm

- Verzamelen van collectieve wijsheid en ideeën over complexe vraagstukken.
- Versterken van verbinding en samenwerking tussen deelnemers.
- Faciliteren van open dialoog in een veilige, gelijkwaardige setting.
- Genereren van nieuwe inzichten door gespreksrondes met wisselende samenstellingen.

Vorbereiding

- Deelnemers: Ideaal vanaf 12 tot 100+ personen.
- Tijd: 60 tot 120 minuten, afhankelijk van aantal gespreksrondes.
- Ruimte: Tafels met 4 tot 6 stoelen in een open ruimte.
- Materialen: Zie **Benodigheden**.

Vooraf te regelen:

- Formuleer één hoofdvraag of meerdere thematische vragen.
- Wijs per tafel indien gewenst een tafelhost aan (kan rouleren).

Aandachtspunten begeleider

- Zorg voor een gastvrije, ontspannen sfeer – inrichting als een “café” helpt hierbij.
- Stel krachtige, open vragen die uitnodigen tot reflectie en verkenning.
- Benadruk dat luisteren even belangrijk is als praten voor het creëren van wederzijds begrip.
- Moedig deelnemers aan om ideeën te tekenen, schrijven en clusteren op tafel.
- Wees duidelijk over het tijdverloop en begeleid de overgangen tussen rondes.
- Vat aan het einde de belangrijkste inzichten samen of laat deelnemers dit doen.

Stappenplan

1. Opening & uitleg (10–15 min)
 - Leg de opzet en spelregels van het World Café uit.
 - Bespreek de centrale vraag of vragen.
 - Moedig een open, respectvolle houding aan.
2. Gespreksronde 1 (20–25 min)
 - Deelnemers nemen plaats aan een tafel en bespreken de vraag.
 - Alles mag op tafel genoteerd worden: op tafelkleed, flip-over, post-its.
 - Een tafelhost (permanent of wisselend) noteert kernpunten.
3. Tafelwissel (5 min)
 - Deelnemers wisselen van tafel, *behalve de host*, die achterblijft om nieuwe mensen kort bij te praten.
 - De nieuwe groep bouwt voort op eerder gevoerde gesprekken.
4. Gespreksronde 2 (20–25 min)
 - Nieuwe groep verkent de vraag verder, reflecteert op eerdergenoemde inzichten.
 - Eventueel kan een derde ronde met een nieuwe samenstelling worden toegevoegd
5. Oogsten van inzichten (15–20 min)
 - Per tafel of plenair worden de belangrijkste inzichten gedeeld.
 - Eventueel laat je groepen clusteren of prioriteren.
 - Maak foto's of verzamel input voor een visueel verslag.

Benodigheden

- Tafels met stoelen (4–6 personen per tafel)
- Grote vellen papier / plakvellen
- Stiften, pennen
- Post-its (optioneel voor kernwoorden/clusters)
- Tijdklok of bel voor het aangeven van begin- en eindtijden van de rondes
- Flip-over of beamer (voor terugkoppeling)

Bron

Brown J, Isaacs D. *The World Café: Shaping our futures through conversations that matter*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers; 2005.